

Ministerstwo Cyfryzacji

Sekretarz Stanu
Paweł Olszewski

BM.WP.057.205.2025
Warszawa, 11 grudnia 2025 r.

**Szanowny Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP**

Dot. pisma z 13 listopada br. Postów na Sejm RP Pana Roberta Warwasa oraz Pań Wioletty Marii Kulpa, Lidii Czechak, Bogumiły Olbryś w sprawie wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym (interpelacja nr 13459)

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przedstawiam odpowiedzi na zadane przez Postów pytania.

Ad 1) Czy rząd przewiduje programy edukacyjne i wsparcie techniczne dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym?

Rząd RP, poprzez Ministerstwo Cyfryzacji, od wielu lat realizuje działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu osób zagrożonych tym zjawiskiem w zakresie dostępu do stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Celem tych działań jest umożliwienie wszystkim obywatelom, w tym osobom starszym, z niepełnosprawnościami lub o niższym poziomie kompetencji cyfrowych, pełnego korzystania z usług i treści dostępnych online na stronach podmiotów publicznych. Od 2025 roku działania resortu objęły również podmioty gospodarcze prowadzące handel elektroniczny, co ma zwiększyć dostępność w sektorze prywatnym.

W ramach ww. działań resortu można wyróżnić m.in.:

1. prowadzenie cyklicznego monitoringu stanu dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych w celu niwelowania wykrytych zjawisk wykluczenia cyfrowego,
2. bezpłatne szkolenia i spotkania z ekspertami dostępności cyfrowej, skierowane do ogółu społeczeństwa, w szczególności pracowników administracji publicznej zapewniających dostępność cyfrową stron i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych,
3. przeprowadzenie ogólnopolskiej kampanii informacyjno-promocyjnej poświęconej dostępności cyfrowej, której realizacja zakładana jest aż do 2028 r., a jej jest celem podniesienie świadomości poszczególnych interesariuszy systemu przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu;
4. projekty, które wspierają rozwój kompetencji oraz wdrażanie rozwiązań technologicznych, takie jak:
 - „AI DC – Sztuczna inteligencja wspierająca dostępność cyfrową”, mający na celu opracowanie narzędzia opartego na AI dla twórców rozwiązań cyfrowych skierowanych m.in. do osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym,
 - „Systemowe kształcenie specjalistów i specjalistek ds. dostępności cyfrowej”, którego celem jest zwiększenie liczby wykwalifikowanych ekspertów ds. zapewniania dostępności cyfrowej,
 - „Sieć dostępności cyfrowej – wsparcie systemowego wdrażania dostępności cyfrowej w podmiotach publicznych”, w ramach którego opracowywane są zalecenia i rekomendacje dotyczące wdrażania dostępności cyfrowej,

5. prowadzenie kompleksowej witryny internetowej www.gov.pl/dostepnosc-cyfrowa, zawierającej szereg istotnych informacji z tematyki dostępności cyfrowej, kierowanej zarówno do ogółu społeczeństwa, jak i podmiotów publicznych i podmiotów gospodarczych prowadzących działalność handlu elektronicznego.

Ww. działania mają także wpływ na inicjatywy ułatwiające dostęp do e-usług administracyjnych dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, realizowane przez inne urzędy administracji w Polsce.

2) W ramach inwestycji C2.1.3 E- kompetencje finansowanej z KPO planuje się przeszkolić do II kw. 2026 r. 54,5 tys. osób wykluczonych cyfrowo (m.in. osoby starsze, rolników, osoby niepełnosprawne, korzystające z pomocy społecznej itd.) z zakresu co najmniej podstawowych kompetencji cyfrowych. Oprócz tego w ramach modułu skierowanego do obywateli ma zostać przeszkolonych dodatkowo prawie 114,4 tys. osób, wśród których mogą również znaleźć się osoby wykluczone cyfrowo. Razem zatem zostanie przeszkolonych w ramach tych dwóch grup osób blisko 168,9 tys. osób.

Ponadto miejscami, gdzie osoby wykluczone cyfrowo będą mogły zdobyć umiejętności cyfrowe i zredukować swoje deficyty cyfrowe będą KRC - Kluby Rozwoju Cyfrowego będące miejscami edukacji cyfrowej. Obecnie zakończył się etap Pilotażu dla projektu Kluby Rozwoju Cyfrowego (KRC), w którym uczestniczyło wybranych w 2024 r. ok. 40 gmin z całej Polski (każda gmina mogła zgłosić się do pilotażu). Kolejnym etapem realizacji tego projektu jest etap Skalowania, w którym podobne Kluby będą tworzone na terenie całej Polski w większej już liczbie. Projekt finansowany jest ze środków: Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 w ramach działania 01.09 Rozwój kompetencji cyfrowych.

3) Ministerstwo Cyfryzacji realizuje projekt pod nazwą *Szkoła Międzypokoleniowa*. To wspólne działanie z Ministerstwem Edukacji Narodowej oraz Ministrem do spraw Polityki Senioralnej. Operatorem projektu jest NASK – Państwowy Instytut Badawczy.

Celem projektu jest integracja międzypokoleniowa oraz rozwój kompetencji cyfrowych wśród osób starszych, przy wsparciu i zaangażowaniu uczniów klas VII–VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych.

W okresie realizacji pilotażu przedsięwzięcia zorganizowano ponad 5,5 tys. warsztatów edukacyjnych, zaangażowano 1554 szkoły z całej Polski, udział wzięto ponad 20 tysięcy uczestników, w tym seniorzy i uczniowie. Zajęcia skupiały się na praktycznym rozwijaniu umiejętności korzystania z Internetu (w tym z usług cyfrowych), obsługi urządzeń cyfrowych oraz rozpoznawania zagrożeń online. Młodzież pełniła rolę przewodników cyfrowych, dzieląc się wiedzą i wspierając seniorów w nauce, jednocześnie korzystając z możliwości wymiany międzypokoleniowych doświadczeń.

Przyznano 64 nagrody główne - mobilne pracownice komputerowe, a liderzy tych szkół otrzymali karty podarunkowe o wartości 2000 zł, z przeznaczeniem na cele edukacyjne. Dodatkowo przyznano 10 wyróżnień dla szczególnie aktywnych i zaangażowanych szkół. Były to mobilne pracownice komputerowe oraz karty podarunkowe o wartości 1000 zł. łączna wartość wszystkich nagród to około 4 mln zł.

Ministerstwo planuje kontynuację tego projektu w kolejnych latach.

4) Program współpracy Ministra Cyfryzacji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2025–2027”.

Głównym celem Programu jest tworzenie warunków dla partnerskiej, aktywnej i efektywnej współpracy na rzecz rozwoju polskiego społeczeństwa cyfrowego m.in.

poprzez aktywne zaangażowanie organizacji pozarządowych w wykonywanie zadań służących:

- rozwojowi oraz wyrównywaniu dysproporcji w zakresie kompetencji cyfrowych obywateli,
- rozwojowi cyfrowej gospodarki oraz
- procesom cyfrowej transformacji instytucji publicznych m.in. poprzez kształtowanie otwartych postaw społecznych wobec nowych technologii cyfrowych, w szczególności takich jak sztuczna inteligencja, Internet rzeczy czy blockchain.

Przykładem współpracy MC z NGO w ramach Programu jest konkurs pn. „Zostań cyfrową ekspertką” – wprowadzony w 2024 r. i kontynuowany w roku bieżącym. Celem zadania jest zwiększenie liczby specjalistek ICT, upowszechnianie i rozwijanie zaawansowanych kompetencji cyfrowych wśród pełnoletnich kobiet poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach ICT (przykłady: programowanie, big data, sztuczna inteligencja, cyberbezpieczeństwo, testowanie systemów, internet rzeczy, cloud computing, analityka systemów, grafika komputerowa).

5) Program Rozwoju Talentów Informatycznych na lata 2019-2029.

Celem głównym Programu jest zaktywizowanie młodzieży ze szkół ponadpodstawowych oraz uczelni pod kątem rozwoju najbardziej zaawansowanych umiejętności informatycznych, jakimi są algorytmiczne rozwiązywanie problemów i programowanie oraz projektowanie gier komputerowych, przez zapewnienie wsparcia metodycznego i merytorycznego.

Program realizowany jest w formule otwartych konkursów ofert na organizację mistrzostw w 2 ścieżkach tematycznych: Mistrzostwa w Algorytmice i Programowaniu oraz Mistrzostwa w Projektowaniu Gier Komputerowych.

Ad 2) Jakie działania podejmowane są w celu zwiększenia dostępności Internetu w małych miejscowościach oraz na terenach wiejskich?

Ministerstwo Cyfryzacji (MC) realizuje cel – zapewnienie powszechnego internetu - zarówno w ramach obecnie prowadzonych interwencji publicznych:

1. Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) - *inwestycja C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam,*
2. Funduszy Europejskich na Rozwój Cyfrowy (FERC) 2021-2027 - *priorytet 1 Zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego internetu szerokopasmowego,*

- jak i w ramach inwestycji szerokopasmowych realizowanych na zasadach komercyjnych.

Należy przy tym podkreślić, że inwestycje z dofinansowaniem publicznym realizowane są głównie w małych miejscowościach oraz na terenach wiejskich, charakteryzujących się bardzo rozproszoną zabudową. Pociąga to za sobą wysokie koszty inwestycji co przyczynia się do tego, że na takich obszarach przedsiębiorcy telekomunikacyjni niechętnie realizują inwestycje komercyjne ze względu na ich niską opłacalność.

W ciągu zaledwie dwóch lat MC ogłosiło 5 naborów wniosków o dofinansowanie (4 z KPO i 1 z FERC), starając się je zaprojektować, a później modyfikować zasady kolejnych konkursów tak, aby zachęcić do składania wniosków jak największą liczbę potencjalnych beneficjentów - przedsiębiorców, chcących zrealizować inwestycję telekomunikacyjną z wykorzystaniem dofinansowania.

Wyniki ogłaszanych naborów wskazują na to, że do podjęcia ryzyka inwestycyjnego na wielu obszarach wiejskich i w wielu małych miejscowościach, nie przekonało

przedsiębiorców nawet dofinansowanie inwestycji ze środków publicznych. Należy przy tym zauważyć, że decyzje biznesowe przedsiębiorców zależą w głównej mierze od oczekiwanych przez nich zysków i korzyści. A te uzależnione są od istniejącego na danym obszarze inwestycyjnym popytu na nowoczesne usługi szerokopasmowe (publiczne jak i komercyjne), świadczone na wybudowanych przez nich sieciach światłowodowych. Na podstawie raportów z Systemu Informacyjnego o Dostępności Usług Stacjonarnego Internetu Szerokopasmowego (SIDUSIS), dostępnego na stronie internetowej: <https://internet.gov.pl/>, można zauważyć, że zapotrzebowanie na te usługi w miejscowościach małych i na terenach wiejskich nie są zachęcające do inwestowania.

Ministerstwo Cyfryzacji, dostrzegając ten problem, podejmuje działania mające na celu zapobieganie temu zjawisku. Propaguje znaczenie nowoczesnych usług cyfrowych, które są szczególnie przydatne na terenach wiejskich. Służą temu również liczne spotkania z samorządami, podczas których przedstawiciele władz lokalnych zachęceni są do podejmowania rozmów z operatorami telekomunikacyjnymi, którzy już posiadają sieci szerokopasmowe na ich terenach – z rozmów tych mogą się dowiedzieć, na jakich warunkach inwestycje w gminie mogą być zrealizowane oraz jakie z tych warunków mogą być spełnione przez gminę jako dysponenta szeregu uprawnień kształtujących prawne otoczenie inwestycji telekomunikacyjnych (np. ustalanie stawek niektórych opłat lokalnych). Jako wsparcie dla takich rozmów Ministerstwo Cyfryzacji udostępnia cyklicznie kwartalne raporty o zasięgach internetu stacjonarnego w Polsce. Stanowią one przydatne źródło informacji na temat dostępu do stacjonarnych usług szerokopasmowych na terenie całej Polski – z podziałem na gminy, powiaty i województwa. Najnowszy raport dostępny jest na stronie internetowej [Dane o zasięgu internetu stacjonarnego - nowy raport już dostępny - Ministerstwo Cyfryzacji - Portal Gov.pl](#).

Niezależnie od obecnych uwarunkowań i rozstrzygnięć, w Ministerstwie Cyfryzacji nadal prowadzone są prace nad kolejnymi interwencjami. Między innymi, celem przygotowania przyszłych działań w zakresie zapewnienia obywatelom internetu szerokopasmowego (w ramach Wieloletnich Ram Finansowych UE na lata 2028 – 2034) w Ministerstwie Cyfryzacji trwają zawansowane prace nad aktualizacją Narodowego Planu Szerokopasmowego na lata 2026-2030, który będzie kluczowym strategicznym dokumentem dedykowanym rozwojowi dostępu do szybkiego internetu w Polsce. Jednym z trzech głównych celów tego dokumentu jest zapewnienie do 2030 r. pełnego dostępu do szerokopasmowego internetu stacjonarnego wszystkim gospodarstwom domowym w Polsce.

W najbliższym czasie zamierzamy przeprowadzić konsultacje publiczne projektu aktualizacji NPS. Dla wszystkich uczestników konsultacji będzie to okazja do wyrażenia swoich opinii oraz propozycji rozwiązania wyzwań w zakresie rozwoju powszechnego dostępu do szerokopasmowego internetu oraz nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej. Szczególnie liczymy na liczny udział przedstawicieli władz lokalnych. Ich udział w konsultacjach będzie miał istotne znaczenie, a zaprezentowane propozycje będą mogły zmaterializować się w postaci proinwestycyjnych działań Państwa i samorządów.

Ad 3) Czy planowane są inicjatywy ułatwiające dostęp do e-usług administracyjnych dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami?

Rozwijając aplikację mObywatel, realizujemy inicjatywy, które ułatwiają osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami dostęp do e-usług publicznych. Przykładem jest wprowadzenie mLegitymacji osoby z niepełnosprawnością, dostępnej od lipca 2025 r. w aplikacji mObywatel. Dzięki temu rozwiązaniu osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie mogą w prosty sposób potwierdzać swoje uprawnienia i korzystać z ulg, np.

w transporcie publicznym czy w instytucjach, bez konieczności okazywania dokumentu w postaci fizycznej.

Rozwijamy aplikację mObywatel pod kątem dostępności cyfrowej, zgodnie z ustawą o dostępności stron i aplikacji mobilnych. Pracujemy nad poprawą interfejsu aplikacji, dynamicznej zmiany wielkości czcionki i logicznej nawigacji, aby osoby starsze i z ograniczeniami sensorycznymi mogły korzystać z aplikacji intuicyjnie.

W najbliższych miesiącach panujemy kolejne wdrożenia, takie jak:

- wirtualny asystent oparty na AI, który pomoże użytkownikom w obsłudze aplikacji i załatwianiu spraw urzędowych;
- rozszerzenie katalogu dokumentów o kolejne legitymacje (np. nauczyciela, emeryta/rencisty ZER MSWiA) i lokalne karty mieszkańca czy seniora;
- usprawnienia interfejsu i funkcji „Załatw sprawę”, umożliwiającej składanie wniosków online, co szczególnie ułatwi korzystanie z usługi osobom, które mają mniejsze kompetencje cyfrowe.

W ramach rozwoju usług cyfrowych priorytetem jest zapewnienie pełnej dostępności zgodnej ze standardami WCAG 2.1, co obejmuje zarówno serwisy administracji publicznej, jak i kluczowe narzędzia, takie jak Profil Zaufany. Obecnie trwają prace nad poprawą intuicyjności i czytelności interfejsu Profilu Zaufanego, w tym nad ułatwieniem obsługi przy użyciu czytników ekranowych, skalowaniem treści czy kontrastem elementów.

Wprowadzane są również zmiany mające na celu dostosowanie interfejsu do obsługi na różnych urządzeniach, w tym smartfonach i tabletach.

W ramach rozwoju usługi e-Doręczenia Ministerstwo Cyfryzacji prowadzi intensywne działania komunikacyjne skierowane do obywateli w zakresie e-Doręczeń. Działania te mają zwiększyć świadomość społeczną na temat nowych rozwiązań cyfrowych i wprowadzać ułatwienia w korzystaniu z usług publicznych online. Aby przygotować społeczeństwo do sprawnej obsługi korespondencji elektronicznej Ministerstwo Cyfryzacji realizuje kampanie informacyjne, organizuje webinary, szkolenia, materiały edukacyjne, które w przystępny sposób wyjaśniają zasady działania e-doręczeń, ich korzyści i praktyczne zastosowania.

Z wyrazami szacunku

Paweł Olszewski

Sekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Departament Spraw Parlamentarnych